

Η Ελπίδα σε Κρίση

Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μικελακάκης (φωτό: Γιάννης Δραμιτινός)

Κεφάλαιο δεύτερο

Η περίοδος της ελπίδας και η αναζήτηση της τάξης στην εποχή και το έργο του Αλέκου Δούκα

Εργάτριες από τα Νησιά του Νότιου Ειρηνικού στις φυτείες ζαχαροκάλαμων της Αυστραλίας

Οι φτωχοί μάθαιναν να μισούν την αστυνομία η οποία προστατεύει την περιουσία των εχόντων από την απελπισία των μη εχόντων. Το σύνθημα “Once a copper, never a man”, «Μια φορά μπάτσος – ποτέ άνθρωπος», έδινε και έπαιρνε μέσα στα εργατικά στρώματα.

Ο Αλέκος Δούκας στην Αυστραλία

Η αισιοδοξία που δημιουργήθηκε με την τυπική ανακήρυξη το 1901 της Αυστραλίας σε ανεξάρτητη δημοκρατία, γρήγορα γύρισε σε πεσιμισμό με τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο και τα χρόνια που ακολούθησαν. Οι απώλειες των αυστραλών στον πόλεμο ήταν τόσο μεγάλες για το μέγεθος του πληθυσμού, που οδήγησαν σε ακραία απαισιοδοξία, και εσωστρέφεια. Από τις 330.000 στρατιώτες που είχαν σταλθεί στον πόλεμο, οι 60.000 σκοτώθηκαν στις μάχες ή υπέκυψαν στο μέτωπο απ’ τα τραύματά τους, ενώ 166.000 καταλογίζονται ως τραυματίες.

Η αυστραλιανή κοινωνία μετά τον πόλεμο είχε μεγάλα έσοδα, λόγω εξαγωγών στην Ευρώπη και την Ιαπωνία μεταλλευμάτων, μαλλιού και σιτηρών. Όμως ο πλούτος δεν μοιραζόταν δίκαια. Η οικονομική ολιγαρχία πλούτιζε και κοντά σ’ αυτήν αύξανε και το μεσαίο στρώμα. Όμως η εργατική τάξη υπέφερε. Οι στρατιώτες επιστρέφοντας από το μέτωπο του πολέμου, ήταν δύσκολο να βρουν δουλειά. Η επανένταξη στην κοινωνία, ήταν δύσκολη. Για τα μέλη της εργατικής τάξης –ιδιαίτερα για τις χήρες και τις νέες γυναίκες– η απόγνωση και η απελπισία ήταν καθημερινό φαινόμενο. Για πρώτη φορά στους δρόμους της Μελβούρνης και του Σίδνεϊ την δεκαετία του 1920, εμφανίζονται συμμορίες. Οι φτωχοί μάθαιναν να

μισούν την αστυνομία η οποία προστάτευε την περιουσία των εχόντων από την απελπισία των μη εχόντων. Το σύνθημα “Once a copper, never a man”, «Μια φορά μπάτσος – ποτέ άνθρωπος», έδινε και έπαιρνε μέσα στα εργατικά στρώματα. Οι απεργοσπάστες και οι πληροφοριοδότες της αστυνομίας, αντιμετώπιζονταν σκληρά όταν στριμώχνονταν σε απόμερες γωνιές. Η βία απλωνόταν μέσα στις πόλεις. Την εποχή που ο Δούκας ήρθε στην Αυστραλία, το εργατικό κίνημα δεν είχε ακόμα αναπτυχθεί σημαντικά. Η αυστραλιανή βιομηχανία περιοριζόταν στην παραγωγή καταναλωτικών αγαθών πρώτης ανάγκης, όπως τρόφιμα και ρουχισμό και επιπλέον είχε και μερικά τμήματα συναρμολόγησης αυτοκινήτων, ναυπηγείων και επιδιόρθωσης τρένων. Παρόλη την προστασία που παρείχαν οι δασμοί, η αυστραλιανή βιομηχανία δεν ξεπέρασε το χαμηλό όριο ανάπτυξης μέχρι σχεδόν το 1942, όταν οι στρατιωτικές απαιτήσεις των ΗΠΑ στον Ειρηνικό Ωκεανό έδωσαν την ώθηση. Η λίγη βαριά βιομηχανία, ήταν περιορισμένη σε απομονωμένους γεωγραφικούς θύλακες όπως το Port Pirie και το New Castle. Η αιτία της χαμηλής ανάπτυξης της βιομηχανίας ωφείλετο στο ότι η Αυστραλία κρατιόταν στο ρόλο του τροφοδότη πρωτογενών υλικών προς τον βρετανικό ιμπεριαλισμό, και ως αγορά ορισμένων βιομηχανικών αγαθών.

Προς το τέλος της δεκαετίας του `20,

μετανάστες ανθρακωρύχοι από τη Βρετανία προσχώρησαν στο Κομμουνιστικό Κόμμα Αυστραλίας στην περιοχή του Wollongong, με τον συγκεκριμένο σκοπό να κρατηθεί η Αυστραλία τόπος όπου θα μπορούσαν να βλέπουν τον ήλιο όταν θα έβγαιναν το απόγευμα από τις γαλαρίες. Αλλά μόνον όταν το κόμμα αυτό έλαβε την υποστήριξη από τους εργάτες της βιομηχανίας μετάλλου, απέκτησε επιρροή για να φτάσει το 1945 με την ανάπτυξη της βιομηχανίας λόγω του πολέμου, να κερδίσει την πλειοψηφία στο συνέδριο του A.C.T.U.

Κατά τον μεσοπόλεμο αν και η εργατική τάξη είχε μικρή ανάπτυξη, όμως παρόλο αυτό, γινόταν η αιτία η αστική τάξη να φτάνει να ερωτοτροπεί με την ιδέα της κατάργησης του κοινοβουλευτισμού. Μεγαλοαστοί, όπως ο ιδιοκτήτης της BHP Essington Lewis, η εφημερίδα της Αδελαΐδας News, ο αγγλικανός επίσκοπος του Bathurst, ο γεροϋσιαστής, Colebatch, η εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας Bulletin και πολλοί άλλοι, προωθούσαν ανοιχτά την άποψη μιας δικτατορίας στην Αυστραλία κατά τα πρότυπα της Ιταλίας, διότι κατά την άποψή τους, η εργατική τάξη είχε αποκτήσει την νοοτροπία του «αχάριστου δούλου» και θα χρησιμοποιούσε όταν αύξανε τη δύναμή της στα συνδικάτα για να πάρει την εξουσία από τα αφεντικά.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή